

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 15

Gorica - 9. aprila 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

KRIZA MLADINE JE KRIZA VZGOJITELJEV

Že neštetokrat je človek slišal ponoviti trditev, da je današnja mladina tako različna od prejšnjih dob, da je raztresena, brez volje za delo, brez višjih idealov, tako malo odporna v boju s slabim, brez podjetnosti, vsa zaverovana v seksualnost itd., z eno besedo, ti ljudje tožijo, da je današnja mladina v veliki krizi. Znake za tako krizo vidijo nekateri v raznih tragičnih primerih, v katere je zašel ta ali oni mladostnik (umor profesorja v Rimu, samomor dijaka tu in tam, razni primeri mladostne perversnosti, tatvin, nasilja, pijančevanja, slabih uspehov v šoli pri številnih dijakih itd.). Drugi vidijo znake krize, v katero je zašla mladina, v njeni odtujenosti problemom, za katere se s toliko strastjo borijo odrasli. Zato ji očitajo, da je nacionalno premalo zavedna, za življenje premalo podjetna, za veliko prihodnost preozkosrčna. Tretji vidijo zopet druge znake, iz katerih sklepajo o neživljenjski sodobne mladine ter mečejo kamne nanjo. Splošno moramo reči, da je le malo onih, ki bi imeli in kazali vero v sodobni mladi rod. Ali res gremo nasproti tako žalostni prihodnosti, ko bo zrasel sedanji mladi rod in bo zavel svoje vodilno mesto v človeški družbi?

Predvsem moramo reči, da je med mladim in starejšim rodom vedno bila napetost, kar svet stoji. Če se človek ozre v pretekla stoletja in bere, kaj so tedaj starejši pisali o mladini svoje dobe, bo videl, da se velikokrat do besede ujemajo s sodbami sedanosti. Zato nas negativna kritika o mladini prav nič ne preseca. Prepričani smo, da bo za nami ostalo prav tako: starejši rod bo vedno ohranil mnogo predsodkov nasproti novemu rodu, bo prav tako sodil, da so v njih mladosti bili boljše kot so sedanji. Narodna pesem je to resnico povedala po svoje takole:

»Kot so me mam'ca navadili,
takšno navado zdaj 'mam:
mam'ca so pohiće ljubili,
jaz pa zdaj tudi tak' znam.«

Zato se nam zdi, da spada vsako hvaljenje preteklosti na škodo sedanosti v znano kategorijo ljudi, ki jih po latinsko imenujemo »laudatores temporis actis«, ljudi, ki hvalijo le to, kar je bilo. Seveda, bili so mladi, zato je bil tudi svet drugačen.

In vendar čeprav ne maramo biti med »laudatores temporis actis«, moramo vendar pritrđiti, da ima tudi današnja mladina svojo krizo, kot jo je imel do sedaj še vsak mladi rod, da imajo zato kritike na račun sodobne mladine svoj stvarni temelj. Toda če opazimo pri mladini zgoraj omenjene in tudi še druge libe, kdo je kriv? Jeli pri tem kriva le mladina? Kdo izmed nas starejših bi si upal vreči prvi kamen nanjo? Ali bi ne bilo veliko bolj prav, če bi priznali: Vsi smo so-krivci pri krizi sodobne mladine, zato ker smo sokrivci težkih razmer, v katerih živi. V prvi vrsti gre krivda staršem. Kolikokrat današnji starši niso več vzgojitelji, temveč le roditelji svojih otrok. Potem ko so jim z večjo ali manjšo nevoljo dali življenje, jim ne vedo posredovati tega, kar je več kot telesno življenje, dobro zgojo. Dalje gre velik del krivde tudi ostalim vzgojiteljem, šolnikom in drugim, ki niso dali mladini vsega, kar bi ji lahko dali in kar so ji bili dolžni dati. Kolikokrat smo že slišali pritožbe, da so mnogi v šoli ne zato, da tam vršijo svoj poklic, temveč predvsem zato,

da ob koncu meseca povlečejo plačo. Končno obrnimo se na številne druge, ki pišejo, izdajajo, širijo knjige, slikanice, filme in tisoč reči, ki so namenjene mladini, a ne zato, da jo vodijo k višjim idealom, nego zato, da netijo v njej nizke strasti in nagone. Tudi ti imajo prav veliko krivdo pri krizi sodobne mladine.

Hočemo zato boljšo mladino in boljšo bodočnost? Dajmo mladini boljše vzgojitelje. Začnimo v družini pri starših, nadaljujmo v šoli pri učiteljih in profesorjih ter končajmo delo pri vseh onih, ki imajo z mladino opravka, zlasti pri časopisih in filmih.

Pri tem marsikaj presega naše moči in meje našega udejstvovanja. Nekaj pa lahko storimo: vsak naj začne z boljšo vzgojo v svoji družini, v svojem razredu, na svoji šoli in videli bomo, kako bo mladina takoj boljša. Zakaj verujemo: Tudi današnja mladina je zmožna največjih dejanj, samo treba je imeti vero vanjo in ji pomagati!

Hik

Nova avstrijska vlada

Po osemtedenskih pogajanjih med ljudsko (kršč. socialno) in socialdemokratsko stranko je prišlo pretekli teden do sporazuma in tudi do sestave nove vlade.

Glavni vzrok teh dolgotrajnih pogajanj je bil v različnem gledanju na finančno politiko, ki naj jo vodi nova vlada. Socialdemokrati so za velike javne investicije, za gradnjo stanovanjskih hiš in drugih javnih naprav, kar bi zmanjšalo brezposelnost. Ljudska stranka pa se boji prevelike obremenitve državnega proračuna, kar bi pomenilo zvišanje sedanjih davkov ter spravilo stabilnost avstrijske valute v nevarnost. To je bil tudi glavni razlog, zakaj je hotela ljudska stranka, da bi bila v novo vlado vključena tudi neodvisna stranka.

Sporazum je bil sklenjen na sledeči podlagi: Socialni demokrati dobijo v vladi dve podtajništvu več kot so jih imeli prej. Nekatera vprašanja se ne bodo reševala na podlagi sporazuma med obema vladnima strankama, ampak na podlagi zborničnega glasovanja.

Sestava nove vlade je skoraj ista kot prej, le oseba državnega kancerja je zamenjana. Novi kancler (ministrski predsednik) je Julij Raab, ki je od 1951. dalje predsednik ljudske stranke. Zunanji minister ostane Gruber.

Razpust senata in parlamenta v Rimu

Predsednik italijanske republike je razpustil poslansko in senatno zbornico. Volitve v obe zbornici se bodo vršile 7. in 8. junija. Poslanska zbornica bi se morala tako in tako raziti, ker poteče te dni doba njenega petletnega mandata; senatna zbornica pa bi lahko še eno leto delovala, toda državni predsednik jo je razpustil, ker ni dajala nobe-nega upanja, da bi mogla uspešno vršiti svojo nalogo. Zadnji, naravnost divjaški izgredi v senatu, ki so jih vprižorili socialkomunisti pri razpravljanju o novem volilnem zakonu, so dali Einaudiju dovolj razlogov, da se je poslužil svojih ustavnih pravic ter razpustil senat.

Nova sovjetska mirovna ofenziva

Začetkom preteklega tedna je ves zapadni svet iznenadila novica, da sta rdeča Kitajska in Severna Koreja voljni sprejeti izmenjavo ranjenih in bolnih ujetnikov. Ta novica je vzbudila v vseh miroljubnih središih novo upanje v mir, vendar je dvignila istočasno mnogo pomislekov v odkritosrčnost in iskrenost te izjave, posebno ker je prišla ta izjava s strani, kateri ni mogoče nikdar popolnoma zaupati. Toda poj-dimo po vrsti!

Dne 22. febr. t. l. je vrhovni poveljnik čet Združ. narodov na Koreji gen. Mark Clark poslal ministrskemu predsedniku Severne Koreje Kim-Il-Sungu in vrhovnemu poveljniku kitajskih »prostovoljcev« gen. Peng-Teh-Huaju predlog o zam-jenavi ranjenih in bolnih ujetnikov.

Dne 28. febr. je pekinški radio naznanil, da je kitajska kom. vlada sprejela ta predlog; obenem je ome-nil, da sta oba poveljnika komunističnih čet predlagala, da bi se z izmenjavo ranjenih in bolnih ujetnikov obnovila pogajanja za premirje. Ta pogajanja so že od 8. oktobra prekinjena.

Medtem je gen. Clark prejel od obeh komunističnih poveljnikov pismen odgovor, na katerega je takoj odgovoril. V tem odgovoru jemlje gen. Clark za znanje izraženo željo ter predlaga, da bi se zastopniki obeh strank sešli čim prej v Panmunjonu ter se pogovorili o vseh podrobnostih te izmenjave. V tem odgovoru je gen. Clark izrazil upanje, da bo izmenjava ranjenih bol-nikov olajšala izmenjavo vseh voj-nih ujetnikov, seveda na podlagi predlogov, kot jih je stavilo povelj-stvo Z. N., to je na podlagi prostovoljne povrnitve v domovino.

Oglasil se je nato po radiu minist-rski predsednik kom. Kitajske Ču-En-Lai ter poudaril, da je prišel čas, da se napravi konec bojem na Koreji. Pri tem je predlagal, naj bi se izmenjali vsi ujetniki, ki se želijo vrniti domov, medtem ko bi bilo treba izročiti ostale kako nev-tralni državi, da bi se »zagotovila pravična rešitev njihove povrnitve.«

Po radiu se je oglasil tudi sovjet-ski zunanji minister Molotov, ki je naznanil, da bo Sovjetska zveza delala na to, da pride do uresni-čitve Ču-En-Lajevega predloga. Te precej propagandistične besede tov. Molotova je sovjetski radio ponovil v 14 jezikih.

Medtem sta se obe vojskujoči se stranki sporazumeli, da se pričnejo pogajanja o izmenjavi ranjenih in bolnih ujetnikov v ponedeljek 6. aprila.

Znaki dobre volje

Vsi tisti, ki so o odkritosrčnosti in iskrenosti sedanje sovjetske miroljubnosti prepričani, imajo za utemeljitev svojega prepričanja mnogo razlogov na razpolago. Tukaj ho-čemo navesti le glavne.

Tako je novi sovjetski gospodar tov. Malenkov že ob Stalinovem pogr-ebu podčrtal miroljubne namene Sovjetske zveze; iste misli je pono-vil ob zasedanju Vrhovnega sovjeta.

Res je, da je sestrelitev ameriškega in angleškega letala s strani češkoslovaških in sov. letalcev pre-klicala nekako miroljubne zagotovi-tve tov. Malenkova, toda dejstvo, da je gen. Čujkov sklical konferenco, na kateri naj bi uredili varnost pro-meta v značnem koridorju med Ber-linom in Zapadno Nemčijo, je mi-

roljubne namene Sovjetske zveze postavila zopet v dobro luč.

Tudi dejstvo, da pri določitvi no-vega glavnega tajnika Z. N. sovjet-ski zastopnik ni postavil svojega ve-ta, je mnogim dokaz, da je Sovjet-ska zveza opustila svojo dosedanjo politiko nenehnega sabotiranja usta-nov ZN ter da je krenila na pot mednarodnega sodelovanja.

Posebno prepričevalen dokaz spre-membe sovjetske dosedanje politi-ke smatrajo mnogi izpustitev iz za-porov devet znanih, po večini ju-dovskih zdravnikov, ki so bili obto-ženi, da so umorili Ždanova ter stregli po življenju mnogih visokih sovjetskih osebnosti.

Mi priznavamo odkrito, da vsa ta dejstva, vsi ti ukrepi dokazujejo, da se je v Sovjetski zvezi po Stali-novi smrti nekaj spremenilo in da kažejo novi sovjetski gospodarji precej miroljubne namene svoje bo-doče politike. Toda vprašanje je, ali smemo tem miroljubnim sov-jetskim besedam in dejanjem tudi zaupati?

Volk ne spremeni svoje narave

Mi bi v iskrenost miroljubnih na-menov novih sovjetskih diktatorjev morda verjeli, ako bi ne vedeli, kdo so ti možje; ker jih pa dobro po-znamo, naj nam nihče ne zameri, da smo napram njihovim miroljub-nim besedam in tudi dejanjem rezervirani in nezaupni. Kdo so nam-reč ti možje, ki nas hočejo prepri-čati o svojih miroljubnih namenih in načrtih? Ali niso to možje, ki so uživali popolno Stalinovo zaupa-nje? Ali ni bil Malenkov osebni tajnik Stalinov? Ali ni Berja, ta krvnik in tlačitelj ruskih narodov, opravljal svojega krviškega pokli-ca s popolnim privoljenjem Stalina? Ali ni bil Molotov zvesti sluga svo-jega kremeljskega gospodarja? Ali smo res tako naivni, da bi mogli le za hip dvomiti, da Stalin ni poznal svojih najožjih sodelavcev, ali da bi se jih ne bil mogel iznebiti, če bi bil hotel? Če se jih pa ni iznebil, kot se je nešteto drugih, je zname-nje, da so se z njim in njegovo po-litiko vsaj v glavnem popolnoma strinjali.

Ta politika pa je bila vse prej kot miroljubna. V zvezi s Hitlerjem je Sovjetska zveza napadla Poljsko ter si odvzela od nje lep kos. Napadla je Finsko ter storila isto. Zaslužila si je Litvo, Letonijo in Estonijo, ostalo Poljsko, Madžarsko, Romuni-jo, Bolgarijo, Vzhodno Nemčijo, del Avstrije in slednjič Češkoslo-vaško. Sprožila je vojno na Koreji ter jo še vedno vzdržuje in podpira. Pa to še ni vse! Ves čas obstanka ZN ovira delo te organizacije ter s svojim »svetom«, ki ga ima v var-nostnem svetu, onemogoča vsak važ-nejši sklep. Po osmih letih, odkar se je vojna končala, sta avstrijsko in nemško vprašanje zaradi sovjet-skega zadržanja še vedno nerešeni. V vseh demokratičnih državah vzdr-žuje ter gmotno podpira komunistič-ne stranke, ki naj bi v pripravnem trenutku strmoglavile sedanje de-mokratske vlade ter podvrgle svo-bodoljubne države moskovskemu de-spotizmu.

To je bila vsa dosedanja miro-

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

ljubnost Sovjetske zveze in za to naj se ne čudi, če ji zapadni demokra-tični svet kljub nekaterim dokazom sedanje miroljubnosti ne more za-upati. Vse kaže namreč, da sedanje zadržanje Sovjetske zveze ni povsem iskreno, da je samo začasno in da zasleduje neke cilje. Ti cilji so po mnenju poznavalcev sovjetskih raz-mer dvojne narave.

Cilji sedanje sovjetske miroljubnosti

Eden izmed ciljev, ki jih Sovjet-ska zveza s svojo sedanjo miroljub-no politiko zasleduje, bi bil zunanje politične narave. S svojo novo mi-rovno ofenzivo upa Sovjetska zveza zaustaviti vedno bolj naraščajočo moč zapadnega sveta. Dejstvo je namreč, da postaja zapadni svet od dneva do dneva jačji in da se železn-ni obroč okoli Sovjetske zveze in njenih satelitov vedno bolj utrjuje. Atomske bombe, ki jih Združene dr-žave zopet in zopet preizkušajo, do-kazujejo, da jih morajo imeti precej lepo število v zalogi. Atlantska zveza, ki ji pripada poleg Združeni-h držav in Kanade še 12 evrop-skih držav, predstavlja ogromen go-spodarski in vojaški potencial, ki mu Sovjetska zveza ne more biti kos. Vojaška povezanost Jugoslavi-je, Grčije in Turčije, posebno pa u-stanovitev evropske obrambne skup-nosti bo vojaško moč zahodnega sve-ta še bolj povečala. Vsa ta dejstva dajejo Sovjetski zvezi veliko misliti in zato je razumljivo, da ji je zelo na tem, da bi ta obroč okoli sebe nekoliko zrahljala s tem, da bi s svojimi miroljubnimi preuredbami povečala francoski odpor proti ev-ropski vojski ter razdvojila zapadne zveznike.

Morda pa je notranji položaj, ki sili Sovjetsko zvezo, da si pridobi vsaj nekaj let oddiha ter uredi svo-je domače razmere in razmere v sa-telitskih državah. Saj je znano v kakšno gospodarsko krizo so zašle vse kominformistične države, da ne govorimo o razpoloženju njihovega prebivalstva do rdečih oblastnikov. Pred temi dejstvi Sovjetska zveza ne more biti ne slepa ne gluha in novi sovjetski gospodarji niso tako ne-umnii, da bi ne razumeli, kako ne-varnost pomenijo v slučaju kakega konflikta nezadovoljni in do obupa razdraženi narodi.

Če vzamemo vse to v poštev, raz-vidimo, da se rdeči diktatorji ne poganjajo za mir iz čiste ljubezni do miru, ampak le zato, ker so za-radi odločnega zadržanja svobodnih narodov in vsled domačih razmer k temu prisiljeni. Zapadni državniki se vsega tega dobro zavedajo. Pri-pravljeni so pogajati se o vseh vi-sejih vprašanjih, pri tem pa hudno paziti, da jih rdeči lisjak ne izvabi zopet na led.

VARNOSTNI SVET je z vsemi glasovi razen enega vzdržanega (nac. Kitajske) določil kot kandidata za novega glavnega tajnika Združenih narodov Šveda Daga Hammarskjöld-a. Dogodek je prijetno iznenadil vse politične kroge. Še pred tremi tedni se je sovjetski zastopnik po-služil svojega »veta« ter ustavil do-ločitev Kanadca Pearsona na to me-sto. Zadajo besedo pri imenovanju glavnega tajnika ima glavna skup-ščina ZN, ki bo novega glavnega taj-nika gotovo potrdila.

Bela nedelja

Iz svetega evangelija po Janezu
(Jn 20, 19-31)

Tisti čas, zvečer tistega dne, prvega v tednu, je prišel Jezus pri zaklenjenih durih v hišo, kjer so bili učenci zbrani iz strahu pred Judi, stopil v sredo mednje ter jim rekel: »Mir vam bodi.« — In ko je bil to rekel, jim je pokazal roke in stran. Razveselili so se tedaj učenci, ko so videli Gospoda. Tedaj jim je spet rekel: »Mir vam bodi. Kakor je mene Oče poslal, tudi jaz vas pošljam.« — In po teh besedah je vanje dihnil in jim rekel: »Prejmite Svetega Duha: katerim grehe odpustite, so jim odpušteni; katerim jih zadržite, so jim zadržani.« — Tomaža pa, enega izmed dvanajstih, ki se imenuje Dvojček, ni bilo med njimi, ko je prišel Jezus. Pravilo so mu torej drugi učenci: »Gospoda smo videli.« — On jim je pa rekel: »Ako ne vidim na njegovih rokah znamenja žebeljev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.« — Čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri in Tomaž med njimi. Jezus pride pri zaprtih vratih, stopi v sredo in reče: »Mir vam bodi!« — Potem pravi Tomažu: »Deni svoj prst semkaj in pogledaj moje roke; podaj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren.« — Tomaž mu odgovori: »Moj Gospod in moj Bog!« — Jezus mu pravi: »Ker si me videl, Tomaž, veruješ; blagor tistim, ki niso videli in so verovali.« — Še mnogo drugih znamenj je storil Jezus vpricho svojih učencev, katera niso zapisana v tej knjigi. Ta pa so zapisana, da bi se vi uverili, in da bi po veri imeli življenje v njegovem imenu.

»DA BI SE UVERILI...«

Evangelij bele nedelje je tako lep! Dvoje nam prikazuje: postavitve zakramenta svete pokore, ki je dar velikonočnega dne grešnikom in pa Tomažev primer. Poglejmo oboje kratko!

Učenci so v strahu pred Judi. Bole se, da bi tudi nje ne zadela ista usoda kakor Učenci: sramotno križanje ali vsaj preganjanje. Zapri so se v sobo in čakali, kako se bodo stvari razvijale. Niso se preboleti velikega petka, ko se je raznesla vest, da Gospoda v grobu ni več, da naj bi vstal, in iz tega je nastalo veliko hipotez, kaj bi vse moglo biti. Žene so sporočile, da so videle angela, ki jim je potrdil Gospodovo vstajenje, a apostoli niso najbrže dosti verjeli: babje čenče... Peter in Janez sta tekla h grobu in našla, kakor so pravile žene, a prepričati součencev najbrže nista mogla. Tudi dva učenca iz Emavs se še nista vrnila, da bi pripovedovala čudovito srečanje z Gospodom pri lončenju kruha ter bi tako potrdila vero v Gospodovo vstajenje v srcih apostolov, kakor se je iz upanja v njih samih utrdila v resnico. Tak je bil duševni položaj učencev proti večeru velikonočne nedelje.

Gospod sam je hotel njih preplah in negotovost pregnati, zakaj pri zaprtih durih pride v sobo, stopi sredo mednje in reče: Mir vam bodi! Velikonočni pozdrav je to, pozdrav, ki želi vse tisto, kar srce in dušo umiri, zadovolji, osreči: MIR. In da bi ta mir v dušah bil stalen in zopet zadolbljiv, če bi ga kdo izgubil, dihanje vanje ter jim da oblast odpustiti in zadrževati grehe, postavi zakrament svete pokore. To je brez dvoma veliki dar Gospodov nam vsem, ki smo slabi in vsak trenutek moremo pasti v nove grehe, zgubiti notranji mir, ravnotežje, srečo.

Zahvalimo se Gospodu za ta velikonočni dar s tem, da smo pridni sprejemniki tega zakramenta!

*

Tomaž je čudak. Če gledate evangelij, kadar poroča o njem, poroča kake posebnosti. On je tisti, ki je

pripravljen iti z Gospodom v smrt in pravi apostolom, ko se Gospod odpravlja v Betanijo obudit Lazarja: »Pojdimo še mi z njim, da umrjemo.« (Jn 11, 16).

Pri zadnji večerji Tomaž pokaže, kako malo je zapopadel Gospodovo poslanstvo. »Gospod, ne vemo, kam greš: in kako bi mogli vedeti za pot?« Pa je Gospod dober do njega in ga lepo pouči, da je On pot, resnica in življenje.

Kaj vse se je dogajalo v Tomaževem srcu ob vestih na velikonočno jutro, Bog ve. Vsega mu je bilo dovolj. Čenč je imel polno, težak vzduh je vladal med apostoli, a on hodi svojo pot. Ven gre, na cesto in med ljudi, da se raztrese, da zve novice, da spozna resnico. A ko tako blodi po mestu, zamudi lepo priliko, da bi videl Gospoda, ki pride na večer k učencem. Ko so drugi bili polni veselja, da so videli Kristusa od mrtvih vstalega, se je on sam ves nesrečen proti večeru vrnil v apostolski zbor, njegova negotovost se ni spremenila v gotovost, zakaj ulica mu ni napolnila srca z resnico. Tedaj mu apostoli povedo vse, da so videli Gospoda in kaj jim je povedal. A Tomaž je vedno neveren Tomaž. Ne veruje, dokaza

Iz življenja Cerkve

Velika noč po svetu

Ves krščanski svet je praznoval pretekle velikonočne praznike v zbranih in veselju, kot se spodobi. Razni voditelji narodov, kjer je vera še ohranila pravico javnosti, so se ta dan udeležili verskih svečanosti. Tako poročajo o generalu Eisenhowerju, da se je kot protestant udeležil velikonočne verske svečanosti svoje cerkve.

Menda prvič smo slišali sporočilo, da je moskovski radio sam sporočal o tem, da se je tudi v Moskvi praznovala Velika noč. V cerkvi sv. Trojice je maševal patriarh Aleksej in ljudstvo je napolnilo svetišče do zadnjega kotička in še zunaj pred cerkvo je ostalo veliko vernih Rusov.

V Jeruzalemu so kljub izrednim razmeram, v katerih živijo še vedno jeruzalemski meščani, praznovali velikonočne praznike skoro kot v normalnih časih. Za to priliko so oboje vojaške oblasti, judovske in transjordanske, dale razne olajšave vernikom, da so mogli obiskati baziliko božjega groba in pa se udeležiti križevega pota po jeruzalemskih ulicah, koder je na veliki petek Odršenik nosil križ na Kalvarijo.

Velika noč v Rimu

Posebno slovesno se je praznovala Velika noč v Rimu. Iz raznih držav Evrope in tudi iz Amerike je za velikonočne praznike prispelo v sveto mesto čez deset tisoč romarjev. Poleg tega je bilo te dni v Rimu tudi veliko Italijanov, ki so prišli v Rim za Veliko noč. Sv. oče je zaradi tega imel izredne sprejeme romarjev, katerim je govoril kot običajno med svetim letom. Najlepše je pa bilo na praznik Gospodove vstajenja, ko je opoldne sv. oče podelil svoj blagoslov vesoljnemu svetu, »urbi et orbis«, z lože sv. Petra pred množico, ki je napolnila prostorni trg pred baziliko. Pred blagoslovom je pa sv. oče imel tudi kratek nagovor, v katerem je med drugim dejal:

»V upanju na prihodnjo slavo se spodobite, da vršite dela življenja in ne smrti. Razlivajte vsepovsod žive vrelece, ki ste se jih napojili pri Kristusu. Naj postanejo deležni osvežujočih studencev tudi vaši bratje, ki so zaviti v temo zmotnosti...«

Vemo, da vi hočete biti kvas življenja, toda bojimo se, da se boste utrudili in opešali, ker se isti boji nadaljujejo in povračajo.

Dovolite, da vas skupni oče opozori na to nevarnost. Želimo, da bi velikonočni zvonovi obenem z velikonočnim veseljem oznanili tudi to težko opozorilo: Današnja nevarnost je v utrujenosti dobrih! Otržite se o mrtevosti; zbudite se k prejšnji moči!

Nato se je sv. oče spomnil še vseh, ki se borijo in trpijo za Kristusa blizu in daleč, ne da bi videli na obzorju znake

hoče, otipljivega z lastnimi očmi in rokami.

Koliko je moral trpeti cel teden, ubogi Tomaž. Apostoli trdijo, da je Gospod vstal, v njem pa ni nobenih mirnih trenutkov: je morda res, morda ni res, a hočem se osebno prepričati, kaj je na stvari. A Gospoda ni in ga ni, da bi se prepričal in tako pregnal mučno negotovost iz srca.

Teden kasneje. Učenci so skupaj, tudi Tomaž. Gospod pride, pokliče Tomaža, naj se dejansko prepriča o resničnosti njegovega vstajenja. Tedaj pa je Tomaž cel mož: dotakne se ran Gospodovih, položi roko v njegovo srčno stran in veruje. Veruje tako močno in trdno, kakor nikdar preje v življenju. Izraz njegove žive vere so tri besede, polne vsebine: »Moj Gospod in moj Bog!« V teh besedah je povedano vse.

Si jih ti že kdaj razmisliš, te Tomaževe besede? Kdo je tvoj Gospod, kdo tvoj Bog?

*

Blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali. Mi nismo videli vstajenja Gospodovega, ne govorili s fizičnim Kristusom, pa verujemo. Morda ne tako trdno, pa vendar verujemo. Naša vera je podobna včasih tako močno Tomaževi neveri. Polni smo dvomov, a ne ločimo se od Gospoda. Negotovost nam muči srce, bega dušo. Tedaj se spomnimo besede Gospodove: »Blagor onim, ki niso vedeli, pa verujejo.« Tomaževa vera pa naj nam bo zgled one vere, ki ne vprašuje, ne išče otipljivih dokazov za resnice vere, marveč ponavlja:

MOJ GOSPOD IN MOJ BOG.

resničnega izboljšanja ter jih je opozoril, naj vztrajajo in zaupajo v Kristusa.

Iz besed sv. očeta je torej razvidno, da nevarnosti niso še mimo in zaradi tega morajo verniki budno čuvati in vztrajati.

Velika noč v Sloveniji

Pretekle praznike se je zopet pokazalo, kako velik prepad zija v Sloveniji med ljudstvom in tako zvano ljudsko oblastjo. Ljudstvo je praznovalo velikonočne praznike po stari navadi. Cerkve so bile posebno na veliko nedeljo zelo polne in vstajenje na veliko soboto zvečer ali na nedeljo zjutraj je priklicalo neštivilne množice. Z malo besedami povedano, ljudstvo je s svojimi duhovniki praznovalo praznik vstajenja Gospodovega kot je to že star običaj na Slovenskem. Tudi k sv. zakramentom je prišlo veliko vernikov, čeprav so bili vsi dnevi velikega tedna delavni dnevi razen Velike noči, ko je bilo že itak prosto zaradi nedelje.

Povsem drugačno je bilo zadržanje oblasti in vsega, kar je z njo v zvezi. Ta je popolnoma ignorirala velikonočne praznike. Zaman si veliki teden in na Veliko noč iskal kakega znamenja, da slovensko ljudstvo kaj praznuje. Časopisi besede »Velika noč« niso niti zapisali, saj celo tega niso objavili, da so štiri dni zaradi velikonočnih praznikov. Ljubljanski radio je vse dni nadaljeval svoj redni program in tudi na veliki petek prinašal plesno glasbo. »Oblasti« je imela pač druge skrbi: Tito se je vrnil v Beograd, ljudsko štetje se je vršilo ravno na veliki teden, hoteli so reševati ljubljanski promet, in podobna vprašanja si srečeval v slovenskih časopisih z onstran meje ves veliki teden in na Veliko noč.

Moskovski radio je omenil, da so v Moskvi praznovali Veliko noč, ljubljanski pa ni čutil za potrebno, da se spomni tega velikega dneva vseh kristjanov.

Obnovljeni čudež Kristusovega trpljenja

Tudi na letošnji veliki petek se je v Konnersentu obnovil čudež Kristusovega trpljenja. Terezija Neuman, ki že od velikega petka leta 1926 doživlja vsako leto na ta dan Kristusovo trpljenje, je tudi letos kmalu po polnoči začela trpeti vse Jezusove bolečine velikega petka. Tri tisoč oseb je bilo priča njenemu trpljenju, ko so v nepretrganem mimohodu opazovali izredno božjo izvoljenko. Terezija Neuman je sedaj 53 let, in razen v letu 1951 že skozi 27 let doživlja na svojem telesu na vsak veliki petek Kristusovo trpljenje.

ZA KATOLIŠKI DOM

Darovi za Katoliški dom

Delowski Marija - New York	Lir	3.060.—
N. N. - Sv. Anton, Trst	-	» 3.000.—
Fon Josipina - Milan	-	» 2.000.—
F. A. - Štaver	-	» 1.000.—
Č.g. Zupančič Ivan, Benečija	»	2.500.—
Družina Černigoj - Tržič	»	6.000.—
Cijan Amalija - Sovodnje	»	500.—
Julka Škvarča - Dolfin	»	1.000.—
Biteznik Marija - Gorica	»	1.000.—

Č. A. - Peč	-	» 1.000.—
Noze Alojz - USA	-	» 620.—
F. B. - Sovodnje: v počastitev spomina pokojnega župnika Petra Butkoviča	-	» 1.000.—
H. K. - Gorica - prispevek za marec	-	» 1.000.—
Sosič Marija - Gorica	-	» 1.000.—
N. N. - Gorica	-	» 500.—
Čižgoj Estera - Gorica	-	» 1.800.—
P. M. - Rupa	-	» 1.500.—

IVAN

Nekega sončnega oktobra, ko sem bila v Rimu, sem slišala povest o Ivanu. O njem sem zvedela od mladega človeka, ki je pravkar zbežal iz Rusije, ker je bil član protikomunističnega gibanja. Obleka mu je bila razcapana, korak izmučen in uvel, obraz suh in žalosten, a njegove modre oči so izžarevale prestano trpljenje in bolečino.

Ivan je bil kakor vsak drug otrok že rojen v komunistični Rusiji. V šoli so ga učili, da ni Boga, kajti v vseh komunističnih šolah učijo, da ga ni.

Ko je Ivan začel hoditi v višjo šolo, je šel vsak dan na poti v šolo mimo majhne zapuščene cerkve. Tudi v Rusiji je odprto nekaj cerkva, zato da se lahko reče, da je v Veliki Sovjetski zvezi demokratska svoboda vere. Toda le stari ljudje smejo hoditi v te cerkve — le tisti ljudje, ki jim vera ob koncu življenja pomeni več kakor zasmeh ali celo smrt.

Ivan je postal zelo radoveden, kaj se godi v tej majhni in zapuščeni cerkvi. Enkrat se je ojunčil in vstopil v poslopje. Najprej je seveda pogledal okoli sebe, če ga kdo ne vidi ali opazuje. Prav dobro se je zavedal, da stavi na kocko vso svojo bodočnost v šoli, morda celo življenje, če vstopi v to, njim tako prepovedano stavbo.

Notranjost cerkve je bila kakor zunaj tako tudi znotraj v zelo slabem stanju, toda bila je čista in pometena. V svojem srcu je nekaj začutil, toda ni vedel kaj. Odkril se je.

Pogled se mu je ustavil na leseni sliki našega Gospoda, a on jo je le začudeno gledal. Vse, kar je videl na sliki, je bil le čudovito lep obraz tuje lepote, ljubeznivi in topel, ki ga ni bil navajen.

Počasi in boječe se je približal. Prebral je napis: »Ne branite jim priti k meni!« Njegovo srce je začelo glasneje utripati in tolči, nekako tako, kakor ko je postal vodja športnega kluba. Zazdelo se mu je, da stoji že dolgo časa. Kdo je bil ta človek? Kaj pomenijo napisane besede?

Naenkrat se je preplašeno zdrnil. Prislunil je. Zaslísal je korake na polomljenih starih stopnicah. Ne bo dobro, če ga kdo dobi tukaj. Tiho se je splazil v najtemnejši kot stare cerkvice. Zadržal si je dih in prisluskoval. Bil je samo neki starec, ki je pokleknil pred leseno sliko.

Precej časa je Ivan opazoval iz svojega skrivališča, a končno se je le ojunčil — in korajže je rabil veliko — ter se tiho približal klečeči postavi. Šepetajoč je vprašal, kdo je človek, naslikan na deski. Počasi se je starček dvignil in odpeljal mladeniča v ozadje cerkve.

Narahlo je položil roko na mladeničevo rame in mu začel govoriti o človeku na leseni sliki. Razložil mu je, da je to Kristus — Bog, Ivanu se je zazdelo, da bo stopil v smeh — saj Boga ni! Vsi so tako govorili, odkar se spominja. Toda pogledal je še enkrat na sliko in se mu je zazdelo, da ga vse njegovo bistvo privlači k njej. Ostal je in vprašal glede napisa. Možiček mu je začel govoriti o Kristusovih apostolih, kako so enkrat poskušali ubraniti otrokom priti k njemu in da jih je posvaril.

Se več mu je pravil ter mu dal tenko knjižico štirih evangelijev. Potem je napravil tuje znamenje nad Ivančovo glavo ter mu rekel, naj gre v miru. Povabil ga je, naj se še vrne ob tem času, kajti on bo vsak dan v cerkvi, če bo le Bog hotel. Razložil mu je, da je duhovnik in da ob tej uri vsak dan obišče svojega Gospoda in Učitelja.

Ivan je odšel in tuji mir je šel z njim... Od takrat se je Ivan še večkrat vrnil k staremu duhovniku. Ni mogel pomagati, kajti kadar je po noči, ko so drugi že vsi spali, v svoji majhni sobici bral evangelije, ga je vedno bolj vlekle h Kristusu in k duhovniku.

Prišel je dan, ko je Ivanček zaprosil duhovnika za krst. Starček se je upiral, potem pa ga je vprašal, če se zares zaveda, kaj zahteva. In Ivan je pritrdil.

Nekega lepega pomladnega dne v zlati

zarzi zahajajočega sonca je bil Ivan krščen. Nihče ni bil prisoten: le Bog, duhovnik in Ivanček. Drugo jutro je prvič pristoval najsvetejši daritev ter sprejel sveto Rešnje Telo. Potem je bil še birman, kajti za železno zaveso, kjer je le malo škofov, smejo birmati tudi navadni duhovniki.

Kmalu nato, ko je Ivan sprejel te velike zakramente, je začel razumevati skrivnost svojega poslanstva: Kristusa oznaniti tudi drugim; kajti vsak kristjan je Kristusov poslanec in oznanjevalec.

Ni bilo dolgo in so starega duhovnika, ki je Ivana krstil, zaprli ter zapuščeno cerkvice zaklenili. Ivan se je počutil osamljen, toda ne prestrašen. Kakor vsakega ruskega mladeniča, tako so tudi njega poslali na delo na farmo blizu njegove rojstne vasice. Kakšno veselje ga je napolnilo, ko je po naključju dognal, da blizu njegove delavske barake stanuje izgnani duhovnik, ki so mu rdeči prepovedali izvrševati njegovo duhovniško službo, a jo je kljub prepovedi zaradi Boga še naprej izvrševal ter dnevno tvegalo svoje življenje.

Počasi, previdno in mirno in v prisposodbi je Ivan začel govoriti svojim sodelavcem o Bogu in božjih stvareh. Kmalu je našel toliko voljnih in pripravljenih src za poslušanje in nauk. Bile so temne in deževne noči, ko je naš Ivanček vodil žene z otročiči k duhovniku, da jih je ta krstil. V nočnih urah je čez mokra polja vodil mladeniče in dekleta k duhovniku, da jih je učil in sprejmal v Cerkev. Toliko napornih, nevarnih in težavnih potov je napravil v dežju in noči, da je pripeljal duhovnika k smrtni postelji u mirajočega. Koliko zakramentov sv. zakramentov so sklenili mladi zaročenci z duhovniškim blagoslovom, Ivan še sam ne ve števila.

Bilo je krasno poletje, toda tako ni moglo dolgo trajati. Prišli so tudi po Ivana — ljudje, ki sovražijo Boga — in so ga odpeljali.

Poslali so ga v izgnanstvo, nekam daleč na ostri sever v brezmejnih ruskih stepah. Delati je moral: soliti polenovke s prostimi rokami in to 12 ur dnevno. Koža na dlaneh je razpokala in kri je curkoma vdrla iz njih, toda niso ga pustili. Kot smrt je shušal, a se ga nihče ni usmilil pri tem ubijajočem delu.

Ivanček je še naprej govoril o Bogu. Njegovi tovariši jetniki so ga poslušali in prihli na dan, ko so ga zaprosili za krst. Ivan jih je še isto noč vse krstil — razen enega — 149 po številu.

Naslednje jutro so zopet prišli — ljudje, ki sovražijo Boga in ker sovražijo Njega, zato ne ljubijo ljudi — ter odpeljali Ivana in njegove krščence. Ali zatajiti Boga ali umreti. In vsi so šli v smrt — naslednje jutro v zori.

*

Danes verjetno Ivan veliko pripoveduje našemu Bogu in Njegovi sveti Materi... veliko mu je povedati o Sveti Rusiji... o Rusiji, ki je še danes sveta ter iz dneva v dan postaja svetelja, ker toliko njenih otrok umira za vero in Boga...

Umirajo neoprevani — pozabljeni, osamljeni in nepoznani... — mučenci... nekateri sami, drugi s tovariši... a podobno kakor Ivan, vsi umirajo iz ljubezni do Boga, do Svete Rusije, za vso družino človeštva.

*

To je torej povest, ki sem jo slišala v Rimu nekega sončnega popoldneva zadnjega oktobra. Povedal mi jo je mlad človek, čigar oči so se svetile v trpljenju in žalosti. Sedaj sem isto povest povedala Tebi... Upam, da se Ivan tudi Tebe spominja v svojih pogovorih pri Jezusu in Njegovi Materi. Upam, da prosi Boga, da da tudi Tebi milost sočutja, razumevanja in ljubezni.

Skrasani odlomek iz knjige »My Russian Yesterday« od C. De Hueck, priredil Fr. I. F.

Iz življenja naših izseljencev in beguncev

Delo „Družabne pravde“

Tudi slovenski izseljenci po svetu nadaljujejo s študijem in reševanjem socialnega vprašanja. Ker je večina slovenskih beguncev iz L. 1945 šla v Argentino, je razumljivo, da je tam sedaj sedež vse krščansko socialne delavnosti slovenskih izseljencev. V Buenos Airesu je sedaj že skoro pet let posebna organizacija slovenskih katoličanov Družabna pravda, ki se bavi z reševanjem socialnih problemov. Njena pravila je potrdil nadškofjski ordinariat v Buenos Airesu. Ta organizacija pomeni v krščanskem socialnem gibanju velik korak naprej. Združuje namreč v svojih vrstah tako delavce kakor samostojne gospodarje, obrtnike in druge podjetnike. V njej študirajo socialni nauk Cerkev podjetniki skupaj z delavci. Člani Družabne pravde so prečeli z izredno ljubeznijo do popolnega poznanja krščanskega socialnega nauka. Mnogi izmed njih morajo po trudapolnem dnevnem delu potovati po 15 km in več do kraja, kjer se vrši študijski sestanek.

Organizacija Družabne pravde izdaja istoimenski mesečni časopis, katerega je doslej izšlo že nad 60 števk. V njem razpravljajo o socialnem vprašanju slovenski izobraženci, pa tudi delavci in podjetniki sami. Ta časopis je hkrati vez med slovenskimi izseljenci, ki nadaljujejo s slovenskim krščanskim gibanjem v Argentini, in s somišljeniki v drugih državah.

Družabno pravdo vodi odbor, kateremu je predsednik fotograf - mojster, podpredsednik vseučiliški profesor, tajnik mlad delavec in blagajnik samostojen obrtnik. Tako se že v odboru samem zrcali tista nujna povezanost, ki je za reševanje socialnih vprašanj potrebna, povezanost med delojemalci in delodajalci.

Kljub skromnim finančnim sredstvom je delo Družabne pravde zelo živahno. V maju 1951 je organizacija dala pobudo za proslavitev 60-letnice Rerum novarum in 20-letnice okrožnice sv. očeta Pija XI. Quadragesimo anno. Ta se je izvedla med drugim v Buenos Airesu in se je udeležilo nad 500 slovenskih izseljencev. Leta 1952 je Družabna pravda uspešno izvedla organizacijo socialnega dne slovenskih katoličanov v Argentini. Socialni dan se je vršil 13. julija. Na tem socialnem dnevu so bile sprejete resolucije, ki naj služijo kot vodilo slovenski krščansko-socialni delavnosti v izseljenstvu:

1. Kot zvesti sinovi sv. Cerkev sprejemamo krščansko pojmovanje življenja za temelj v borbi za naš vsakdanji kruh.
2. Pogoj za versko, kulturno in narodno ohranitev slovenskega življenja v zamejstvu je urejeno družinsko življenje, k čemer v prvi vrsti spada urejeno družinsko stanovanje, če le mogoče lasten dom. Gradnjo lastnih domov in gospodarsko osamosvojitvev priporočamo zato kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo.
3. Slovenskim delavcem v zamejstvu priporočamo, da se organizirajo, če mogoče v katoliških delavskih sindikatih dežele, kjer prebivajo, ali, kjer teh ni, v takih delavskih strokovnih organizacijah, ki ne nasprotujejo krščanskemu nazoru.
4. Posebej pozivamo vse, ki so dobre volje, na socialni študij in socialno akcijo, ki je zlasti priporočena in naložena od Cerkev. Obračamo se na delavce in delodajalce, na vse izobražence, v prvi vrsti pa na vzgojitelje in mlajšo duhovščino, da se posveti študiju socialnih problemov in se

usposobi za delo med delavstvom, to zlasti z ozirom na razmere v domovini.

5. Pozivamo k osnovanju študijskih krožkov tudi drugod med našimi izseljenci.

6. Pozivamo k večji povezanosti in edinstvi življa v zamejstvu, ki naj dobi izraz tudi na socialnem in gospodarskem področju.

Po socialnem dnevu l. 1952 so takoj pričeli s sistematično izpeljavo resolucij. Slovenski izseljenci po svetu so te resolucije sprejeli z veliko dobro voljo in pripravljeno ustanovijo. Zlasti so se nemudoma pričeli ustanavljati, socialni študijski krožki in tečaji. V Argentini jih deluje sedaj že pet, razen tega se snujejo v New Yorku, Clevelandu, v Madridu, Londonu, Rimu in drugod.

Delavni slovenski izseljenci so se organizirali tudi v širše delavske organizacije, ki so članice mednarodnih katoliških delavskih organizacij.

**Č. g. JANEZ HLADNIK
dobrotnik argentinskih Slovencev**

deluje v Buenos Airesu in sicer v župniji Sv. Jožefa. V Argentino je prišel nekaj let pred drugo svetovno vojno. Tam je šestnajst let urejeval mesečnik »Duhovno življenje«, list, ki je sedaj tudi med nami na Primorskem dobro znan. Imenovani se je veliko trudil, da je posredoval za naše begunce pri argentinski vladi in izposloval

dovoljenje, da so se mogli naseliti v Argentini. Proti koncu leta 1947 so se že mogli prvi begunci izseliti iz taborišč. Treba je poudariti, da je bilo delo g. Hladnika veliko, genialno, karitativno in narodno delo. Kaj se pravi, dati beguncu možnost, priti iz taborišča in dobiti primerno delo ter zavest varnosti pred preganjalci, more oceniti le begunec, ki brez doma živi v taborišču dolgočasno življenje čakanja in brezposelnosti. Taborišče ubija voljo, pa tudi kvar. moralo, če ni zadostnega dušnega pastirstva. Vsemu temu so se begunci ognili po požrtvovalnem Hladnikovem delovanju. Ne vem, ali je za to dobil primerno priznanje in tudi odlikovanje, mislim tudi od cerkvene oblasti. Res da lahko ni vsak begunec zadovoljen s tem, kar je dobil, ali možnost, da si zopet ustvari človekavredno življenje mu je bila dana. Tudi v rednih razmerah bi najbrže nihče ne bil brez razočaranja in neveselosti...

G. Hladniku se je posrečilo, da je dobil kompleks zemljišča v Buenos Airesu, kjer je stavbišča za mnogo hiš. Za tri sto slovenskih družin je tako poskrbljeno. Gradbeni načrti so vsi potrjeni. Tako bo tam zrastle sredi velenesta Slovenska vas! 28. decembra lanskega leta so na tem zemljišču priredili primerno slovesnost v počastitev župana in občinskega odbora, ki so šli slovenskim beguncem tako na roko.

Gospod Hladnik je lani praznoval srebrno mašo, letos pa petdesetletnico rojstva. Pred kratkim je povečal cerkev sv. Jožefa, sezidal zvonik, župnišče in zasilno dvorano. To v teku par let; in le z milodari!

K vsem tem naporom in uspehom mu morajo iskreno čestitati katoliško in narodno zavedni Slovenci. Plačnik naj mu bo pravični Bog!

S.

bo vse storil, da to doseže, da pride do postavljenega cilja.

Kdor pa hoče doseči visok pridelek koruze, mora:

1. Njivo pravočasno obdelati. Če v zimskem času bi morala biti taka njiva preorana, in sicer čim bolj globoko, ker koruza požene svoje korenine zelo globoko. Pred setvijo bi morali v drugo preorati. Ta preoranja koristijo toliko kot srednje gnojenje.

2. Sejati pravočasno. Kuruza potrebuje mnogo hlevskega gnoja, dopolnjena z umetnimi gnojili, predvsem s superfosfatom. Hlevski gnoj bi morali spraviti v prvem oranjem, umetna gnojila pa z drugim. Na 100 m² sta potrebna vsaj 2 q dobrega hlevskega gnoja in še 5 kg superfosfata.

3. Sejati pravočasno, to je ne prepozno. V naših krajih dajo najboljše pridelke njive, kjer je bila kuruza posejana okoli 10. aprila.

4. Sejati pravo seme. Danes so priporočljive križane sorte, a pri tem ne smemo pozabiti, da ni vsaka križana sorta za vsako zemljo in lego ter podnebje. Izbira med sortami je nujno potrebna.

5. Paziti na pravilno gostoto. V tem oziru so meje dovolj široke. Zgodnje sorte so lahko bolj goste, pozne bolj redke. Pri poznih naj pridejo v srednjem po 3 do 4 stebila na štirjaški meter, pri zgodnjih tudi 5 in 6. Paziti je nadalje potrebno, da ni na njivi praznih mest. Taka je potrebno ali zopet posejati ali pa presaditi tja stebila od koder so pregosta.

6. Potrebno je uničevati plevel, torej pleti in osuti ter takrat pognojiti še s čilskimi ali pa apnenim solitrom (na 100 m² po 1 kg).

Vino moraš pretočiti

predno bo začelo sonce neusmiljeno pripekati. To moraš storiti čimprej, posebno če je klet slaba. Če je klet podzemna in hladna, nimaš take sile, vendar ne čakaj preko srede aprila.

Če ni vino čisto, drugače pa dobro, ga moraš očistiti. Najprej raztopi v vsakem hl zdravega vina po 8 do 10 gramov metabisulfito, potem pa dodaj čisto. Če rabiš gelatino ali ribji klij, moraš še predati vinu po 10 gramov česlovine (tanina) na hl. — Če čistiš s špansko zemljo, dodatek česlovine ni potreben. Če pa čistiš s kakšnim čistilom na podlagi žgane krvi, je dodatek česlovine koristen.

Če je tvoje vino še sladko in računaš, da bo tekom aprila-maja povrelo, potem pazi, da ne postane prejš kisel. Da preprečiš razvoj kisovih bakterij moraš držati vinsko posodo polno, v kleti moraš vsak mesec zažgati nekoliko žvepla, vinu pa dodaj na hl po eno koko »enososinec«.

*

Na vsak način pazi, da ne najde visoka toplota tvojega vina na obilnih drozjeh, ki bi lahko začele gniti in vino bi se zbirilo.

V vrtu

lahko seješ ta mesec še vse sorte zelenjadi. Pogledaj kaj manjka in pride prav v gospodinjstvu. — Pomni, da ljubi špinača dolge noči in kratke dneve, drugače gre rada v seme. Če boš hotel po sredi aprila sejati še špinačo, potem nabavi si seme sorte »Juliana«, ki ne gre tako hitro v seme.

Kalifornijski kapar

ali kapar S. Josè je povzročil evropskemu sadjarstvu že ogromno škodo. Na stotisoče sadnih dreves so morali na primer v Jugoslaviji posekati in sežgati, ker so bila hudo okužena po tem škodljivcu. Isto pa

se je zgodilo in se godi v Italiji (posebno okoli Neaplja) in tudi v drugih državah.

Če se ta škodljivec pojavi in se ga ne uničuje s primernimi sredstvi, se zelo naglo razširi in drevo uniči: milijoni kaparjev srkajo iz drevesa sok in drevo je obsojeno.

Zato pa polagajo v vseh državah zelo veliko važnost na uničevanje tega škodljivca. Italijansko kmetijsko ministrstvo je naročilo vsem podrejenim strokovnim uradom, da propagirajo z vso marljivostjo pravočasno in primerno borbo proti temu kaparju. Žal pa ministrstvo dodaja, da nima na razpolago sredstev, da bi moglo v tekočem proračunskem letu priskočiti sadjarjem na pomoč z brezplačnimi škropivi.

Kletarski tečaji

V Piemontu (prov. Asti) je bil kletarski tečaj, ki je trajal celi mesec marec. Tečajniki so stanovali in bili na hrani pri salezijancih v Canelli in so imeli v samostanu teoretska predavanja. Praktično pa so se vezbali v zadružnih kletih v Canelli in še v neki drugi.

Kaj takega bi bilo potrebno tudi pri nas. Saj naš obdelovalec vinogradov in negovalce trte je zelo spreten in marljiv pri tem delu, odpove pa, ko zbere s trte trud svojega dela in božjega blagoslova.

Naša kmetijska nadzornišva naj tudi organizirajo take tečaje.

Če imaš špargljev nasad

Če hočeš saditi šparglje — njegove korenike — potem ne koplji globokih jarkov. Korenike moramo saditi namreč v višini površine ostale zemlje ali pa celo malo višje, da ne bi škodila prevelika vlaga. Če je zemlja zelo propustna, potem se lahko sadi malo globlje.

Špargljev gnoj predvsem s prav dobro dozorelim gnojem, katerega razprostreš vrhu odkritih korenik. Če zmrzuje, moraš to delati hitro, ker korenike ne smejo ostati dolgo odkrite, ker bi lahko pozeble.

Umetna gnojila so za šparglje samo dopolnila h gnoju: vrhu raztrošenega gnoja lahko raztrosiš še nekoliko superfosfata in kalijeve soli ali pa tudi pepela.

V zemlji nad špargljevi koreniki naj ne bo kamenja in debelejšega gramozja, ker to ovira rezanje špargljev, lahko pa tudi razvoj beličev, ki niso lepo ravni temveč skrivljeni.

Nov slovenski duhovnik

V noči na veliko nedeljo je bil v Rimu posvečen za mašnika vzhodnega obreda č. g. p. Janez Sodja, jezuit, ki študira na Gregorijanski univerzi. Novo sv. mašo pa je daroval na velikonočni ponedeljek v baziliki sv. Klementa na grobu sv. Cirila. Čestitamo in prosimo novomašniku obilo božjega blagoslova!

Češki voditelj umrl v ječi

Kakor poroča katoliška agencija KNA je umrl v zaporu msgr. František Hala, ena najbolj vidnih osebnosti češkoslovaške ljudske stranke do državnega udara leta 1948. Pokojni je bil član begunske češkoslovaške vlade v Londonu in se je vrnil v Prago z Benešem. Leta 1948 so ga komunisti aretirali hkrati z msgr. Šramekom ter oba obsodili na daljšo zaporno kazen. Umrl je baje novembra lanskega leta. Isti vir potrjuje, da je msgr. Šramek še interniran ter da živi v premonstranskem samostanu v Grulichu, v pasu, ki meji Češko od Šlezije.

Sv. oče italijanskim kmetom

Italijanski kmetje v našem smislu besede so organizirani v veliki zvezi neposrednih obdelovalcev (coltivatori diretti), dočim obsega »federazione agricoltoria« (kmečka zveza) večinoma veleposestnike. Zato pa so v odboru te federacije skoraj sami odvetniki, grofje, generali, profesorji itd., samo ne kmetje v našem smislu besede. Politično je organizacija »neposrednih obdelovalcev« bolj demokristjanska, »federazione agricoltoria« pa bolj monarhistična in stremi za to, da bi se ustanovila velika italijanska »kmečka stranka«, češ da bi ta boljše štutila kmečke koristi kot dosedanje vlade in stranke.

Zveza »neposrednih obdelovalcev« je imela v dneih 22. do 24. marca v Rimu svoj letni kongres, katerega se je udeležilo nad 50.000 članov. Na kongresu so med drugimi govorili predsednik vlade De Gasperi, kmetijski minister Fanfani, finančni minister Vanoni in še drugi. Ob zaključku so se kongresisti zbrali na trgu sv. Petra, kjer so poždravili sv. očeta, ki jim je odgovoril z naslednjimi besedami:

»Pozdravljam vas, predragi neposredni obdelovalci, ko v slavi tega sonea, vašega velikega zaveznika pri plemenitem trudu na njivah, nam nudite danes pogled na verno kmečko Italijo, ki z napetimi silami svojih najkrepkejših členov skuša med trnjem in v težavah — kot pravi božja beseda — z znojem na obrazu proizvajati kruh za svoje sinove.

»Vaš zaveznik je to sonce, zaveznika sta

dež in sneg in kar vam Večni po materi narodi nudi v pomoč k delu vaših rok; bolj kot prvine stvarstva je vaša vera v božjo Previdnost bolj združena z vašim trudom.

»Vračajoč se k vašim ognjiščem, k vašemu rodovitnemu delu, k vašim družinskim in družabnim pravilom, nesite s seboj, dragi sinovi, toplo voščilo Našega očetovskega srea, ki je za mir, za moralno krepost, za blagostanje in za zvestobo Jezusu Kristusu in njegovi Cerkvi.

»In z voščilom naj vas spremlja apostolski blagoslov, ki ga iz globočine srea dajamo vam, vašim družinam, vašim njivam in ki naj bo jamstvo božjega blagoslova, da hoste vedno bolj delavni in pošteni državljanji, vredni zemeljske Domovine in večne, katero nam je Jezus zaslužil s svojim Trpljenjem.«

Za višji pridelek koruze

Koliko koruze pridelajo naši kmetje na furlansko njivo, na hektar? Pridelki so zelo različni: na furlansko njivo pridelajo komaj 6 do 7 q, pa tudi 15, ali na hektar po 20 in tudi 50.

To so zelo velike razlike. Čitali pa smo, da so v Lombardiji dosegli na namakanih njivah preko 100 q in na suhih preko 90 q koruznega zrnja.

Umljivo je, da bi vsak pridelovalec koruze rad dosegel čim višji pridelek. Kdor pa hoče doseči višji pridelek, mora predvsem hoteti, da ga doseže. Od volje mnogo zavisi. Kdor ima trdno voljo nečaj doseči,

od dolžnosti. Kmečki fant je zaoral s plugom v njivo in je hotel tudi tukaj rezati brazdo, vedno naprej, ne da bi se oziral na desno ali levo, pred seboj je hotel potegniti ravne, ostre brazde.

Za mladega Flameca je bila to težka preskušnja, a v njej je ojeklenela volja in je zrasla moč srea.

Ko so se po enem letu približale počitnice in je iz dna srea zahrepenel po domovini, je Jožef de Veuster sedel k mizi in pisal:

»Ni m' prav, da so počitnice tako blizu. Prezgodaj bom prišel domov in bom v sedmih tednih počitnice spet pozabil vso francoščino, katere sem se bil priučil. Najrajši bi še nekaj tednov ostal tukaj, če bi še kdo drugi. Sam pa seveda ne morem ostati.«

Doma so nad pismom zmajevali z glavo. »Pozabil je na dom,« je černo rentail kmet.

»Tako čevkanje! Zdaj ko se bliža žetev!« je godrnjal Leon in se od jeze useknil.

»Ah, kaj,« je pojasnil Gerhard, »morajo tako pisati. Tako jim naroče. To je pesek v očeh.«

»Sakrabort!« je zaklel hlapec Peter Win-

WILHELM HÜNERMANN:

13

Oče Damijan

»Si bom že sam naredil mir,« je kljubovalno odgovoril Jožef. In res, imel je prav. Najprej je v Valoncih zraslo splošnovanje do tega močnega fanta s krepkimi pestmi. Še bolj pa so se vsi čudili, da de Veuster nikdar niti z besedico ni potožil učiteljem. Ščasoma so ga resnično vzljubili, kajti znal je biti tovariš kakor nihče drugi.

Nekega dne je Lambert Conrady stopil predenj in mu rekel:

»Ti, Jožef, daj mi roko! Biti hočem tvoj prijatelj!«

Jožef de Veuster je veselo udaril v fanlovo roko, nato pa se je zasmejal:

»Pač zato, ker sem ti zadnjič nabobnal flamskega Leva na zadnjo plat?«

»Ah, kaj,« se je branil Lambert, »samo tako... ker si pač odkrit dečko. To trdijo tudi drugi. Vsi pravijo, da si vreden, da bi bil Valonec.«

»Ma ti Flamec.«

»Jaz sem Valonec in sem ponosen na to,« je oporekal Lambert.

»Jaz sem pa Flamec. In tega sem vesel,« je dejal Jožef.

»Ti, meni se zdi, a je tako tudi prav,« je odgovoril Lambert po kratkem premisleku. »Mislim celo, da bi te ne mogel imeti rad, ako ti ne bi ljubil svoje domovine. Ne. In če bi me ti tedaj, ko sem na tablo narisal oslovsko glavo kot flamskega Leva, ne bil prenikastil, bi te zaničeval.«

»Razumem te!« je rekel de Veuster. »Vesel sem, da hočeš biti moj prijatelj.«

»Da. In ti mi moraš mnogo pripovedovati o Flamski. Mislim, da more človek vzljubiti tudi domovino drugih ljudi. Jaz pa ti bom pomagal pri francoščini. Veliko si se že naučil. Samo strašno smešno izgovarjaš.«

Tako sta Flamec in Valonec postala prijatelja.

Seveda je bilo mnogo teže premagati domotožje. So ljudje, ki pravijo, da je domotožje otroška bolezen. To je napačno. Kdor ne čuje več klica domovine, nima zdravega srea, temveč otopelo in bolno ali pa nikoli domovine imel ni.

Toda neupogljiva Jožefova volja, trden flamski ponos se je upiralo temu, da bi mu domotožje hromilo moč in ga odvrčalo

vrget proč pernate blazine. Ostal je kmečki fant iz klenega, flamskega lesa. Skočil je v Seno, čeprav so še ledene plošče plavale po vodi. Prenekateri pomladni dan je iztrgal kakemu kmetu plug iz rok in rezal brazde do trde noči. Student je za nekaj ur postal spet kmet in pozabil na šolo in na predpisani molk.

Toda Jožef de Veuster je imel še drugo oporo v viharju svojih mladih let. Usidrjal se je v večni temelj. Kaj je bil ves boj, ako je sree gorelo v ognju velikega Zakramenta? Kaj je bil vihar počutnosti, kaj človeške strasti proti binokostnemu viharju milosti? Kaj je bilo vse trpljenje, ves boj, če je val božjega življenja zajel mlado dušo?

Zdelane, trde, žuljave roke so znale moliti. Vedno znova je stala pred mladim Flamecem Rubensova slika iz Antwerpna: »Križanec«. Pred to sliko je prejel božjo moč, ki je prevpjala krik čutov.

Ko pa se je vroči dan nagnil in so zemlje ovile nočne sence, je klečal Jožef de Veuster v kapeli pred podobo Najčistejše Device. Okrog njega je bil globok mir. Le v rdeči oljenici je gorela lučka, ki je s svojim sijem ozarjala čisto čelo Brez-

Z G O R I Š K E G A

Velika noč na Goriškem

Velikonočni prazniki so za nami, zato se lahko ozremo, kako smo jih preživeli, saj so vsako leto drugačni, čeprav se leto za letom povračajo že dva tisoč let.

POSTNE PRIDIGE

Udeležba pri sv. zakramentih je bila, bodisi v mestu kakor na deželi, še precej zadovoljiva. Seveda ne manjkajo zamudniki in taki, ki sploh ne mislijo na velikonočno dolžnost, vendar njih število v primeru s preteklimi leti ni poraslo, prej bi rekli, da se je zmanjšalo.

V mestu smo imeli dva postna pridigarja. V stolnici je za italijanske vernike vsak večer govoril p. Emo Noci, ofm. Prilical je veliko poslušalcev, ki se zdi, da so odnesli tudi dokaj duhovnega sadu. Seveda je bilo med temi vedno več žensk kot moških. Vendar tudi ti slednji niso manjkali posebno na predvečer pred oljno nedeljo, ko je bilo pri polnočni maši skupno sv. obhajilo.

Slovenski verniki pa so imeli svoje postne govore kakor že dolgo let nazaj vsak petek na Travniku. Tost je govoril č. g. Rafko Premrl in je obravnaval preroka Jono in njegove zgodbe. Prijetno je znal razvijati dogodivščine starega preroka in jih navezati na vprašanja iz sodobnega življenja. Vendar ne moremo pohvaliti njegovih poslušalcev, ki bi lahko prihajali v veliko večjem številu. Pri enkratni tedenski pridigi bi lahko bila travniška cerkev polna, če bi bilo v goriških vernikih le nekaj onega ognja, ki ga kažejo Ljubljanci. Tam so cerkve pri vseh pridigah polne in posebno pri večerni maši s pridigo v stolnici sv. Nikolaja je cerkev vedno natrpana. Zato se zdi, da Titov komunizem rodi več sadu med Slovenci v Gorici nego v Ljubljani. Goriški frontaši so namreč tako narodno zavedni, da rajši obiskujejo italijanske maše in pridige ali pa nobenih. Tudi njihovi dijaki se zdi, da se bolj počutijo, kjer se moli in poje po italijansko kakor po slovensko.

VELIKA NOČ V MESTU

Od kar je sv. oče vpeljal praznovanje sobotnih obredov na veliko soboto zvečer, se v goriških cerkvah povsod držijo tega gluh, brez kakršnih koli obredov. Udeležba pri večernih, oziroma nočnih obredih slednjega. Zato je bilo sobotno jutro res na veliko soboto pa tudi ni bila kaj šte-

vilna. Ne vemo, ali zato, ker se ljudje niso še privadili, ali zato, ker obredov ne čutijo. Vsekakor pa smo Goričani živo občutili pomanjkanje vstajenja. Samo pri Sv. Roku so ohranili to navado, zato pa je bila tam vstajenska procesija nadvse slovesna ob zelo veliki udeležbi vernikov in tudi »muzike«, ki za tako priliko pri Sv. Roku nikoli ne manjka. Drugod smo tem bolešnje občutili to pomanjkanje, ker je že ob zori budilo slovesno pritrkanje z onstran meje, kjer so v Šempetru in drugod praznovali vstajenje po stari navadi na Veliko noč zjutraj. Mislimo, da se bomo Goričani težko privadili, če ne bo vstajenja. Zato bi si želeli, da bi bilo vsaj v eni izmed goriških mestnih cerkva slovesno vstajenje na Veliko noč zjutraj. Upamo, da nam bo g. nadškof za prihodnje leto to dovolil.

VELIKA NOČ V OKOLICI

Po slovenskih vaseh v goriški okolici so pa povsod praznovali Veliko noč po starem slovenskem običaju z vstajenjem na Veliko noč zjutraj ali na veliko soboto zvečer. Lepo slovesnost je povečalo lepo vreme, ki traja že več kot dva meseca. To je privabilo na oba praznika neštevilno gostov v okolico goriškega mesta in zlasti v Brda. Prava procesija avtomobilov in raznih motornih vozil se je vila oba dneva proti Števerjanu in sploh po vseh cestah, ki vodijo iz mesta. Nič čudnega, saj je goriška okolica lepa kot nikoli med letom. Številna česnjeva drevesa so v polnem razcvetu. Zato se ti z bližnjih gričev zdi, da je Gorica vsa v cvetje odeta, kakor nevesta na poročni dan. Če k temu pristejemo še dobro vinsko kapljico in domači »pršuti«, se ne bo nihče čudil, če ljudje niso vzdržali v mestu, temveč so rajši romali v Emavse, kamor je kdo mogel. Tudi tržaških gostov smo imeli izredno veliko.

SUSA

Lepi so bili torej velikonočni prazniki, toda pustili so veliko skrb. Dež, ki se je že obetal, je zopet odšel in pustil naše njive in vinograde v velikanski suši, kot jo redko poznamo še celo poleti. Razen cvetočih dreves je vse še kot pozimi. Trava ne more poganjati in tudi semena ne, ker ni vode. Zato prosimo Gospoda, naj nam pošlje ljubega dežja, ker bo sicer stiska velika posebno za hrano živini.

Premestitev učiteljev in začasna namestitve profesorjev

Prosvedno ministrstvo je izdalo odredbo, ki se tiče premestitve osnovnošolskih učiteljev za šolsko leto 1953-54. Prav tako je izšel odlok o imenovanju in začasni namestitvi profesorjev na srednjih šolah za prihodnje šolsko leto. Omenjena odloka sta na vpogled pri šolskem skrbništvu.

Železniški popust za upokojece

Državni upokojeenci, vstevši učitelje in profesorje v pokojju, imajo po novem odloku pravico do 8 znižanih vozniških listkov na leto. Zainteresirani učitelji v pokojju dvignejo lahko na šolskem skrbništvu še dva kupona za leto 1953. Železniške knjižice izdaja prometno ministrstvo.

Cerkvena imenovanja

Goriški nadškof je imenoval posebno komisijo za cerkveno umetnost. Predsednik komisije je nadškof sam, med člani je za slovenski del dr. Rudi Kliniec.

Msr. Gregorec in Ivan Kretič sta bila imenovana za člana nadškofijskega katehetskega urada.

Dr. Kazimirju Humarju je bilo poverjeno vodstvo dekliske Marijine družbe v Gorici.

Bogomil Breclj je postal začasni upravitelj v Sovodnjah, kjer je bil do sedaj za kaplana.

V jugoslovanskem delu nadškofije so pa v zadnjih časih nastale naslednje spremembe:

Branko Rudež je iz Štomaža odšel v Sv. Križ na Vipavskem.

Iz Sv. Križa pa je Andrej Simčič prišel v Solkan za župnega upravitelja.

Dosedanji solkanski kaplan Zadnik Robert je po novoletni amnestiji prišel iz zaporov in šel v Štomaž.

Dornberški župni upravitelj Joško Stanta je bil premečen v Velike Zablje, od koder je Lestan Aleksander odšel v Prvačino na mesto Stanka Vrtočca, ki je prišel v Dornberg za župnika in dekana.

Sovodnje

Pri nas v Sovodnjah smo velikonočne praznike prav lepo preživeli. Ob cerkvenih slovesnostih smo podoživljali vsi prazničnost in slovesnost dneva Gospodovega vstajenja. Tudi cerkveno petje je bilo kar čedno. Vsi skupaj smo tako prav lepo počastili vstalega Zveličarja.

Na velikonočni ponedeljek pa je naš dekliski krožek poromal v Emavs, in sicer v Števerjan. V sončnem pomladnem popoldnevu so se dekleta prav lepo imela in veselja ter živahnega razpoloženja ni manjkalo.

Zahvala

Podpisani Albert Gabrovec iz Števerjana se najlepše zahvaljujem Kmetsko-delavski zvezi, pevskemu zboru in večinskim svetovalecem za prijazni poslovljni večer, ki so mi ga priredili ob priliki mojega odhoda v Avstralijo, ter jim zagotavljam, da naših lepih Brd in prekrasne Slovenije ne bom nikoli pozabil.

Albert Gabrovec

Nove šmarnice

V kratkem bodo izšle nove šmarnice »Mati Stvarnikova«, ki jih je spisal č. g. dr. Tul. Lepe šmarnice vsem toplo priporočamo.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

S T R Ž A Š K E G A

Sv. Barbara

Za velikonočno nedeljo je bilo v naši cerkvi lepo in svečano kakor že dolgo ne. Nabito polna cerkev je za Sv. Barbaro gotovo redkost. To nedeljo pa je bila cerkev premajhna. Posebno razveseljivo je bilo videti mnoge može in fante.

Dekleta so pripravila novo latinsko mašo in so s svojimi ubranimi glasovi vernike pripravila do občutka, da prisostvujejo slovesni maši v kaki veliki župni cerkvi.

Tujca bi zelo iznenadilo vzorno obnašanje otrok. Tako lepo je bilo opazovati nektere, ki so skoro nepremično ostali resno sklenjenih rok skozi vso mašo.

Zdi se, da so korenine krščanstva tudi pri Sv. Barbari še žive in da bodo okopane in od božjega sonca ogrete pognale novo zelenje.

Mačkovlje

Za letošnjo Veliko noč je bilo pri nas posebno lepo. Česnje, hruške in slive so tiste dni najlepše zacvetele in vsa vas je bila v belem cvetju: najlepší naravni okras poleg prvega zelenja za velikonočno procesijo.

Procesije se je udeležila razen redkih izjem vsa vas. Fante so nosili nad monštranco s sv. Rešnjim Telesom novo nebo — baldahin, ki ga doslej naša podružna cerkev ni imela. Letos je prvič nastopila pri procesiji domača godba. Mešani zbor je pel velikonočne pesmi. Visoko iz zvonika pa je donela pritrkavajoča pesem treh zvonov, katero so zaman pričakovali za zmagoslavni praznik vstajenja že toliko let.

Tistim, ki stalno zahajajo v našo majhno cerkev, je za te praznike prinesel posebno veliko veselje nov tabernakelj iz lepega marmorja. Dosedanji je bil lesen in res neprimeren za cerkev, kjer se stalno hrani sv. Rešnje Telo. Tako ima Kralj naše vasi dostojen prestol med nami.

Mnogi vsučani, tudi fante in moške, so Kristusu pripravili prestol tudi v svojem

Iz Beneške Slovenije

Nova odkritja v Landrski jami

Marsikdo se je že povzpelo po strmih stopnicah do vhoda v Landrsko jamo v Slov. Benečiji. Vendar do sedaj ni bil nihče še tako pogumen kot trije goriški fante, člani raziskovalnega krožka. Dne 2. aprila so se dobro pripravljeno napotili po ozkih in nevarnih hodnikih v notranjost še neraziskane jame. Hodili so celih štirinajst ur in odkrili med potjo čudovite reči. Našli so 13 jezer, med njimi nekatera že suha. Štirinajsto jezero je bilo še posebno veliko in voda kristalno čista. Takoj so pripravili gumijast čoln, s katerim so prepravili jezero. Tu so doživeli edino nesrečo drznega potovanja. Enemu izmed fantov se je obleka oprijela kapnika s tako močjo, da je padel v mrzle vode jezera in potegnil s seboj električno bakljo in še druge neobhodno potrebne stvari. Fant se je spretno rešil, a se znova potopil, da je potegnil iz jezera še gorečo bakljo in ostali material. Ostala dva sta nadaljevala pot, a ko sta prišla do petnajstega jezera sta se morala vrniti, kajti bilo je tako veliko, da se nista več upala naprej. Brez dvoma bo tem trem pogumnim fantom sledil še marsikdo in tako odkril še nadaljnje skrivnosti Landrske jame.

sren s prejemom velikonočnih zakramentov. Druge pa ta dolžnost še čaka. Velika noč namreč ne sme ostati v zunanosti, temveč mora seči v najglobljo globino duš. Šele tedaj prinaša resnično veselje in zmagoslavje.

V nedeljo 12. aprila bodo zopet gostovali v farni dvorani v Bazovici igralci »Slovenskega odra« iz Trsta. Nastopili bodo v prelepo Timmermansovo igro

»ŽUPNIK IZ CVETOČEGA VINOGRADA«

To igro bomo ob tej priliki prvič videli na Tržaškem. Delo je eno najlepših v svetovnem slovstvu. Igro režira prof. Jože Peterlin. Začetek predstave bo ob 16.30. Bazovci in okoličani, pridite!

Radio Trst II.

Nedelja, 12. aprila: 8.45 Kmetska oddaja. — 9.30 Vera in naš čas. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 15.00 Naša mladina pred mikrofonom. — 17.25 Koncert angleške vojaške godbe. — 18.00 Novice iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.30 Izbrana lirika. — 21.40 Musorgski: BORIS GODUNOV, 1. in 2. dejanje.

Ponedeljek, 13. 4.: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Musorgski: Boris Godunov, 3. in 4. dej. Torek, 14. 4.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Tehnika in gospodarstvo. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Citamo za vas. — 22.42 Koncert pianista dr. Danila Svare. Sreda, 15. 4.: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Sola in vzgoja. — 21.00 Koncert violinista Karla Rupla. — 21.30 Vokalni kvartet. — 22.00 Schubert: Simfonija št. 8.

Četrtek, 16. 4.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 20.00 Koncert moškega zbora Jadran. — 21.00 Radijski oder - John van Drueten: Spominjam se mame.

Petek, 17. 4.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Kraji in ljudje. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 22.00 Iz koncertnih dvoran Velike Britanije. — 22.45 Lisztove skladbe.

Sobota, 18. 4.: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. — 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo za šalo - malo zares. — 22.00 Liszt: Koncert za klavir št. 2.

Poslušajte versko uro na radiu Trst II. vsako nedeljo ob 9.30!

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

N. N. 500; G. Štekar iz Števerjana 70 kg krompirja; N. N. 1 posteljo in več perila in obleke za sirote; N. N. - Gorica. Don Boscova ulica 1000; N. Ž. - Gorica 1000; gospa Kati iz Pevme 500; g. Simčič, zidarski podjetnik 2.500. — lir.

Naj vstali Zveličar vsem plemenitim dobrotnikom obilno poplača!

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Ga. Urh - Paludetto 1000; N. N. iz Gorice za pirhe 10.000. — lir.

Bog povrni obilo!

Pater Leopold

Tako goreče je molil pater Leopold za versko edinost vzhodnih ločenih narodov in za vse, ki so se mu priporočali v molitev. Gotovo, da sedaj še bolj goreče prosi Boga za vse, ki se mu priporočajo in k njemu zatekajo.

Vsem, ki so že naročili in še bodo naročili življenjepisa patra Leopolda, sporočamo, da bodo koncem aprila že lahko dobili zaželen življenjepis. Takoj ko bo delo v tiskarni končano in bo knjiga na razpolago, bo objavljeno v »Kat. glasnu«. Vse do takrat se lahko naročite knjigo in jo dobite za 250 lir, s poštnino 350 lir, pozneje bo cena knjigi višja.

Vsaka slovenska družina naj gleda, da ne bo ostala brez tega življenjepisa našega rojaka in božjega služabnika patra Leopolda.

madežne. Pred to sliko je krepki fant padel na kolena in molil kakor otrok.

Pozdravljena Kraljica, mati usmiljenja! V njegovi duši je bila ponižnost, ki se je sklanjala pred Materjo. In v taki molitvi je našel mir in pogum.

Kajti v ponižnosti se skriva najvišja moč.

II. DEL

MISIJSKI OB VZNOŽJU VULKANOV

ČAKAJ, TVOJA URA PRIDE...

Hlapec Peter Winkelmohlen je kidal gnoj iz svinjaka. Iz ust mu je visela pipa. Bila pa je prazna in ni gorela. Dvigali so se hlapi iz svinjskega gnoja.

Peter je dregal z vilami v mokro slamo. Zraven se je zabaval z rejeno svinjo, ki ji je na novo nastiljal. Tega je bil vajen. Se moraš pač znati z živaljo pogovarjati, da postane domača. In je rekel Peter:

»Pujsa! Si že slišala? Danes pride študent iz Graven-Brakela. Kaj misliš, če se zna flamsko? Je pisal, da bi najraje še nekaj tednov ostal tam. Si že kaj takega slišala, pujsa?«

»Krrrrhhhh!« je rekla pujsa in začela spet hrustati peso.

»Viš, kaj takega še nisi doživela!« Nevoljno je sunil hlapec z vilami v slamo. »Prišel bo semle in rekel: 'Pierre,' bo rekel, 'Pierre, vi tako neprijetno dišite.' Povem ti pa, pujsa, če mi poreče Pierre, mu vile zabodem v trebuh.«

»Krrrrhhhh!« je zakrutila svinja.

»Ali še veš, kako je zadnjič Roza iz krčme 'Pri srebrni gosi' prišla tod mimo, ko sem ravno nakidaval gnoj. Nedavno se je vrnila iz nekega francoskega zavoda. No, in ko me je videla, si je zatisnila nos in rekla fi done! In tedaj sem jaz rekel: 'Doeela prav, gospodična!' sem rekel, to je gnoj. Če mi Jožef poreče fi done, mu jo pa prisolim. In če me nazove Pierre, mu zabodem vile v trebuh.«

V tistem trenutku je močna pest udarila hlapca po rami in neki glas je zaklical: »Pierre, daj, zabodi me v trebuh!«

»Jožef!« je vzkliknil Peter. »Kako si me prestrašil!«

Jožef je pa čvrsto zagrabil za obe umazani roki, jih krepko stresel in se smejal: »Peter, prismojenci, ljubi, dobri Peter! Si menil, da postanem kakšna francoska zavodarka? Kaj naj bi si pujsa mislila o meni?«

»Oh!« je rekel Peter, »to je pač samo svinja. Pa ti me res še ogovarjaš Peter in fi done tudi ne rečeš. Ti mar nisem rekel, pujsa? Še je, kakor je bil.« In zvestemu hlapcu so od veselja stopile solze v oči.

»Kako pa je potlej s tistim pismom?« je nato nezaupno vprašal in se s pipinim ustnikom popraskal po glavi.

»Ja, Peter, to je pa nekaj drugega. Če začneš nekje orati, potem moraš vztrajati in če bi še tako rad stekel k materinemu krilu.«

»A, tako je to! Zdaj razumem,« je rekel hlapec in zadnji kamen se mu je odvalil od srea.

»Kako je pa kaj doma?« je vprašal Jožef.

»Oh, še kar precej dobro. Govedo in prašiči so zdravi. Pujsa homo kmalu zaklali. To gnjat bodo dobile častite sestre v Udenu na Holandskem, h katerim je vstopila naša Pavlina. To je tako rekoč častita gnjat. In drugo — no, obrni se, pujsa — drugo gnjat bodo dobili prečastiti očetje v Loevenu, kjer je naš Avgust v samostanu. To je torej prečastita gnjat.«

»Ne bi rekel,« se je zasmejal Jožef.

»Kajpada! Vidiš, kako gre marsikaj vsaksebi, kar je bilo nekoč vkup in je do cela proti svetemu pismu. Kajti, kar je Bog združil, naj človek ne loči.«

Jožef se je moral iz srea smejati. Da, to je bil Peter. Spet je bil doma.

»A ušesa in rilec dobi župnik,« je nadaljeval hlapec, »ker jih gospodje tako radi jedo. In krvavica, ta bo pa romala v šolo v Werchtern, kajti učitelj ni najbolj imeniten...«

»I, Peter! Kaj pa dobim jaz?« je zaklical Jožef očitačje.

»Ti, da, ti,« je rekel Peter in si podregal s pipinim ročajem resasto brado. »Ti dobiš, no, na to pa res nisimo mislili. Bomo pa morali pujsa na novo deliti.«

»Za to zdaj res nimam več časa, Peter,« se je smejal študent. »Rajši mi povej, kje so vsi naši. Domačija je kakor izumrla.«

»Da, vsi so na polju,« danes žanjemo. Baas je rekel, če prideš ti, je rekel, in če ne boš preveč truden, je rekel, in ko se odpoeješ, je rekel.«

»In če mi brž ne daš moje kose, te ubijem!« je divje zaklical Jožef in že planil na skedenj ter snel koso s klina. Res, tu so še vedno visele njegove hlače in modri

jopič. Tako! Dol z modno navlako! Smuk v delovno obleko! Še cokle na noge!

»Spet sem kmet!« je zakričal fant in tekal na polje.

»Marija je tudi tam,« je zaklical za njim hlapec in Jožef se je smejal ves srečen.

Nato si je pa Peter z rokavom nekaj obrisal z obraza in rekel v svinjaku: »Se je, kakor je bil, pujsa!«

Jožef si je z ostro koso zarezal svojo red v žito in Marija Deselaers je poleg njega pobirala klasje in ga vezala v snope. Pot je fantu v curkih lil po telesu, toda smejal se je v neugnanem veselju.

Prišla je požinjka. Poslednji voz so pod bleščočim nebom peljali na skedenj. Na vrhu voza je sedel Jožef de Veuster. Ponošneje ne sedi noben kralj na svojem prestolu, srečnejši ni noben skupuh na svoji vreci denarja kot kmet na vozu, ki pelje na njem svoje zadnje snope. Jožef je od same sreče vriskal in pel:

»Da mi je flamsko mati pela otroku v zibelki — to vem, ker duša je vesela, čim več doživljam dni.«

(Nadaljevanje)